မာတိကာ

– ဘာသာပြန်သူ့အမှာ ၁၃

အပိုင်း တစ်– မယုံ့တယုံ ၁၇

၁။ ခေတ်ဟောင်းမှ ခေတ်သစ်သို့ စပ်ကူးမပ်ကူး
(၁၈၉၃–၁၉၁၁၊ အသက် ၁–၁၇) ၁၉

၂။ ကွန်မြူနစ် ဖြစ်လာခြင်း (၁၉၁၁–၂၀၊ အသက် ၁၇–၂၆) ၂၆

၃။ မယုံ့တယုံ (၁၉၂၀–၂၅၊ အသက် ၂၆–၃၁) ၃၈

၄။ ကူမင်တန်ပါတီတွင်း အတက် နှင့် အကျ
(၁၉၂၅–၂၇၊ အသက် ၃၁–၃၃) ၅၁

အပိုင်း နှစ်– ပါတီထိပ်သီးဘဝသို့ ခရီးရှည် ၆၃

၅။ တပ်နီတဖွဲ့ကို လုယက်ကာ ဓားပြနယ်ကို သိမ်းပိုက်ခြင်း
(၁၉၂၇–၂၈၊ အသက် ၃၃–၃၄) ၆၅

၆။ တပ်နီဗိုလ်ချုပ်ကို နှိပ်ကွပ်လိုက်ခြင်း
(၁၉၂၈–၃၀၊ အသက် ၃၄–၃၆) ၈၀

၇။ ဒုတိယမယား သေဆုံးစေသည့် သိမ်းပိုက်မှုများ
(၁၉၂၇–၃၀၊ အသက် ၃၃–၃၆) ၉၂

၈။ 'ဥက္ကဋ္ဌမော်' ဘဝသို့ သွေးချောင်းစီး သန့်စင်ရေးဖြင့် ခင်းသည့်လမ်း
(၁၉၂၉–၃၁၊ အသက် ၃၅–၃၇) ၁၀၄

၉။ မော် နှင့် ပထမဆုံး ပြည်နယ်နီ
(၁၉၃၁–၃၄၊ အသက် ၃၇–၄၀) ၁၁၇

၁၀။ ပြဿနာအိုးမှ ရုပ်ပြခေါင်းဆောင်သို့
(၁၉၃၁–၃၄၊ အသက် ၃၇–၄၀) ၁၂၆

၁၁။ ခရီးရှည်တွင် မော် မည်သို့ ပါဝင်ခဲ့
(၁၉၃၃–၃၄၊ အသက် ၃၉–၄၀) ၁၃၆

၁၂။ ခရီးရှည်ကြီး ၁၊ ချန် အနီများကို လွှတ်လိုက်သည်
(၁၉၃၄၊ အသက် ၄၀) ၁၄၆

၁၃။ ခရီးရှည်ကြီး ၂၊ ပလ္လင်နောက်ကွယ်မှ အာဏာ
(၁၉၃၄–၃၅၊ အသက် ၄၀–၄၁) ၁၅၄

၁၄။ ခရီးရှည်ကြီး ၃၊ မော်စကို အဆက်အသွယ်ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ခြင်း
(၁၉၃၅၊ အသက် ၄၁) ၁၇၃

အပိုင်း သုံး–အာဏာအုတ်မြစ်ချခြင်း ၁၈၅

၁၅။ ချိန်သင့်ခါသင့် သေပန်းပွင့်သည့် မော့်အိမ်ရှင်
(၁၉၃၅–၃၆၊ အသက် ၄၁–၄၂) ၁၈၇

၁၆။ ချန်ကေရှိတ် အဖမ်းခံရခြင်း
(၁၉၃၅–၃၆၊ အသက် ၄၁–၄၂) ၁၉၁

၁၇။ အမျိုးသားရေး လူပ်ရှားသူ (၁၉၃၆၊ အသက် ၄၂–၄၃) ၂၀၀

၁၈။ ပုံရိပ်သစ် ဘဝသစ် မယားသစ် (၁၉၃၇–၃၈၊ အသက် ၄၃–၄၄) ၂၀၆

၁၉။ ပုဆိန်ရိုးက ချောက်ချခြင်း၊ တရုတ်–ဂျပန်စစ်ပွဲ
(၁၉၃၇–၃၈၊ အသက် ၄၃–၄၄) ၂၁၆

၂၀။ ဂျပန်ကို မတိုက်–ပြိုင်ဘက်များနှင့် ချန်ကို တိုက်
(၁၉၃၇–၄၀၊ အသက် ၄၃–၄၆) ၂၂၆

၂၁။ အလိုလားဆုံး ဓာတ်ကွက်၊
စတာလင် နှင့် ဂျပန် တရုတ်ပြည်ကို ခွဲဝေကြခြင်း
(၁၉၃၉–၄၀၊ အသက် ၄၅–၄၆) ၂၃၆

၂၂။ ကိုယ့်လူအချင်းချင်းကို သေတွင်းသို့ပို့ခြင်း
(၁၉၄၀–၄၁၊ အသက် ၄၆–၄၇) ၂၄၄

၂၃။ အကြောက်တရားဖြင့် အာဏာအုတ်မြစ်ချခြင်း
(၁၉၄၁–၄၅၊ အသက် ၄၇–၅၁) ၂၅၃

၂၄။ အာခံသည့် ပြိုင်ဘက်ကို အဆိပ်ခတ်ခြင်း
(၁၉၄၁–၄၅၊ အသက် ၄၇–၅၁) ၂၆၉

၂၅။ ပါတီခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်သွားပြီ
(၁၉၄၂–၄၅၊ အသက် ၄၈–၅၁) ၂၈၁

အပိုင်း လေး– တရုတ်ပြည်ကို အောင်နိုင်ရေး ၂၈၇

၂၆။ တော်လှန်ရေးဘိန်းစစ် (၁၉၃၇–၄၅၊ အသက် ၄၃–၅၁) ၂၈၉

၂၇။ ရုရှားတွေ လာချေပြီ (၁၉၄၅–၄၆၊ အသက် ၅၁–၅၂) ၂၉၈

၂၈။ ဝါရှင်တန်က ကယ်လိုက်ခြင်း (၁၉၄၄–၄၇၊ အသက် ၅၀–၅၃) ၃၁၀

၂၉။ ပုဆိန်ရိုးများ သစ္စာဖောက်များ ညံ့ဖျင်းသည့် ခေါင်းဆောင်မှုတို့က
ချန်ကို သေတွင်းပို့ခြင်း (၁၉၄၅–၄၉၊ အသက် ၅၁–၅၅) ၃၁၈

၃၀။ တရုတ်ပြည်ကို အောင်နိုင်ပြီ (၁၉၄၆–၄၉၊ အသက် ၅၂–၅၅) ၃၄၅

၃၁။ အာဏာရှင်တိုင်းပြည်၊ အသုံးအဖြုန်းကြီးသည့် ဘဝနေဟန်
(၁၉၄၉–၅၃၊ အသက် ၅၅–၅၉) ၃၅၆

❐

ဘာသာပြန်သူ့အမှာ

'ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံကို အကြွင်းမဲ့အာဏာဖြင့် ချုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် မော်စည်တုန်းသည် ငြိမ်းချမ်းချိန်၌ ပြည်သူလူထု သန်း ၇၀ ကျော်တို့ကို သေစေခဲ့ရာ အခြား မည်သည့် နှစ်ဆယ်ရာစုခေါင်းဆောင် ထက်မဆို ပို၍ များသည်' လို့ အစချီထားတဲ့ Mao: The Unknown Story ဆိုတဲ့ မော်စည်တုန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်ကို ဗြိတိန်မှာ နေထိုင်တဲ့ တရုတ်စာရေးဆရာမ ယွန်းချန်းနဲ့ သူ့ခင်ပွန်း ဂျွန်ဟာလီဒေး (Jung Chang & Jon Halliday) က ရေးသားပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေလိုက်ရာမှာ "An atom bomb of a book" လို့ တိုင်းမဂ္ဂဇင်းက ပြောယူရအောင်ကို အဏုမြူဗုံးကြီး ချခွဲလိုက်သလို အလန့်တကြား ဖြစ်သွားပါတယ်။ အရင် အနှစ် ၈၀ ကျော်ကတည်းက အင်္ဂလိပ်စနိုးက စလို့ အနောက်တိုင်းသား စာရေးဆရာ အဆက်ဆက်က သူတော်စင်နီးပါး ထောမနာပြုထားတဲ့ မော်စည်တုန်းဟာ တကိုယ်ကောင်းသမား၊ အကြံကြီးသူ မတော်လောဘသမား၊ ကာမဂုဏ်အာရုံကို လွန်လွန်ကျူးကျူး လိုက်စားသူ၊ အသနားကင်းမဲ့သူ၊ အကြမ်းဖက်လူသတ်ဝါဒီ အညှိုးအတေးကြီးသူ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ လူလိမ်ကြီးဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ သူ့အမှောင်ဘက်ခြမ်းကို ထင်းထင်းကြီးနေအောင် မီးမောင်းထိုးပြလိုက်တာမို့လို့ ချီးမွမ်းသံတွေရော ဝေဖန်သံတွေပါ လျှံတက်လာပါတော့တယ်။

ချီးမွမ်းတာတွေကတော့ 'အောင်မြင်မှု' တစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။ ၂၀ ရာစုရဲ့ ကယ်တင်ရှင်အမည်ခံ မတရားမင်း သုံးဦးထဲက အကြီးဆုံးမကောင်းဆိုးဝါးကြီးဖြစ်တဲ့ တရုတ်ပြည်ရဲ့ အင်ပါယာနီကြီးအကြောင်းကို သူ့အမူအကျင့်တွေ၊ သူ့လုပ်ဆောင်ချက်တွေ၊ သူ့ဒဏ်ကို ခံစားရတဲ့သူ အရေအတွက်နဲ့တကွ ထုတ်ဖော်ထားတယ်ပေ့ါ။ ဒီစာအုပ်ကို 'လွှမ်းမိုးတဲ့ လက်ရာ' လို့ ဆိုလိုက်ပြီး မော်ဟာ 'ဘေးကြီးသင့်စေတဲ့ အုပ်ချုပ်သူ' ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ထိထိမိမိ ဖော်ပြနိုင်တယ်လို့လည်း ရေးကြပါတယ်။ အလက်ဇန်ဒါ ဆိုလ်ဇင်နစ်စင်ရဲ့ ဂူးလတ်ဂ်ကျွန်းစု စာအုပ်က ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို သက်ရောက်ခဲ့သလိုမျိုး ဒီစာအုပ်ကလည်း တရုတ်ပြည်ကို သက်ရောက်စေလိမ့်မယ်လို့လည်း ဆိုကြပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ရဲ့ အားနည်းချက်က မော် အာဏာရလာပြီး တာရှည်အုပ်ချုပ်သွားနိုင်တာဟာ မညှာမတာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကြောင့်လို့ ဆိုထားပေမဲ့ သူ့လူမျိုး အမြောက်အမြားက ရူးမိုက်တဲ့၊ ကြောင်းကျိုးမညီတဲ့ မျှော်မှန်းချက်ကို ဒီလောက်ကြာအောင် ဘာလို့ စိတ်နှစ်ထားသေးတာလဲ ဆိုတာကို မရှင်းပြနိုင်ပါဘူးလို့ ထောက်ထားတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။ ဒီစာအုပ်စထွက်တဲ့ ၂၀၀၅ ခုနှစ်ကနေ အခု ၂၀၂၃ ခုနှစ်အထိ ၁၈ နှစ်အတွင်းမှာ တရုတ်ပြည်မှာ ဂူဟာန်ဒေသကနေ ကိုဗစ်ရောဂါ စဖြစ်တာ အပါအဝင်

ဖြစ်ရပ်တွေ၊ ဖြစ်စဉ်တွေ အများကြီးပဲပေါ်ပေါက်ခဲ့တာမို့ ခုလိုထောက်ပြခဲ့တဲ့ သုတေသီလည်း တရုတ်တွေအကြောင်း ပိုပြီး သဘောပေါက်လောက်နေပြီမို့ ခုဆိုရင် ထောက်ပြတော့မယ် မထင်တော့ပါဘူး။

ဝေဖန်သူအများစုကလည်း ယွန်းချန်းနဲ့ သူ့ခင်ပွန်းတို့က အထောက်အထားတွေကို တလွဲအနက်ဖွင့်တယ်၊ ကောက်ချက်ချတယ်။ သူတို့ ပြောတဲ့ တချို့အထောက်အထားတွေက မှန်မမှန် ပြန်လိုက်ဖို့ စစ်ဖို့မလွယ်ဘူး၊ ဝန်းကျင်အခြေအနေရဲ့ သက်သေခံချက်တွေကို အခြေခံပြီး ခန့်မှန်းထားတာတွေပါတယ် စသဖြင့် ပြောကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း ဒီပညာရှင်တွေက မော်စည်တုန်းရဲ့ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် လုပ်ရပ်တွေကိုတော့ မငြင်းကြပါဘူး။

ယွန်းချန်းတို့ လင်မယားကတော့ ဝေဖန်ချက်တွေ အားလုံးကိုခြုံပြီး ခုလို တုံ့ပြန်ပါတယ်။ "ဒီပညာရှင်တွေရဲ့ မော်နဲ့ တရုတ်ပြည်သမိုင်းဆိုင်ရာ အမြင်တွေဟာ ကျွန်မတို့ ဒီစာအုပ်ကို ရေးနေတုန်းကတည်းကကို ကောင်းကောင်းကြီး သိပြီးသားဖြစ်တဲ့၊ လူတွေ လက်ခံထားတဲ့ အထင်အမြင်တွေအတိုင်းပဲ ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်မတို့က ဖြစ်ရပ်တွေကို ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုကြာအောင် သုတေသနလုပ်ထားပြီးမှ အနက်ဖွင့်ထားတာ၊ ကောက်ချက်ချထားတာပါ" လို့ပဲ တုံ့ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

သူတို့ သုတေသနပြုထားတဲ့ အလုပ်ထုထည်ကို မြင်သာအောင် ပြောရမယ်ဆိုရင် စာမျက်နှာ ၈၀၁ မျက်နှာပါတဲ့ ဒီစာအုပ်မှာ စာကိုယ်က ၆၁၆ မျက်နှာပဲ ပါပါတယ်။ မှတ်စုတွေ၊ သူတို့ အင်တာဗျူးခဲ့တဲ့ တရုတ်ပြည်တွင်းနဲ့ ပြည်ပနိုင်ငံ ၃၀ ကျော်က လူ ၅၀၀ ကျော်၊ မှီငြမ်းထားတဲ့ မော်ကွန်းတိုက် ၂၇ ခု၊ ကိုးကားထားတဲ့ တရုတ်စာအုပ်စာတမ်း ၆၀၀ လောက်၊ တရုတ်မဟုတ်တဲ့ စာအုပ်စာတမ်း ၆၀၀ ကျော်တွေရဲ့ အမည်တွေနဲ့၊ ၉၀၀ ကျော်တဲ့ အမည်အညွှန်းတွေကို ဖော်ပြထားတာက စာမျက်နှာ ၂၀၀ လောက် ရှိပါတယ်။ သူတို့ အင်တာဗျူးခဲ့တဲ့ တရုတ်တွေထဲမှာ မော်စည်တုန်းကို သိမီခဲ့တဲ့ အမျိုးတွေ၊ မိတ်ဆွေတွေ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ အမျိုးတွေ၊ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ရုံးဝန်ထမ်းတွေ၊ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ် ဖြစ်စဉ်တွေနဲ့ ကြုံခဲ့ရတဲ့ ထိပ်တန်း ပါတီအရာရှိကြီးတွေ၊ အဓိကဖြစ်ရပ်တွေကို မျက်မြင် တွေ့ကြုံသူတွေ ပါပါတယ်။ အဲဒီသူတွေထဲမှာ မော့်သမီး လီနာ၊ မော့်ချွေးမ လျူစီးချီ၊ မာရှယ်လေးလို့ ထင်ရှားတဲ့ မွန်ဂိုလျားက ကျန်းရှိလျန်တို့ပါသလို၊ ပြည်ပကလည်း ချန်ကေရှိတ်ရဲ့ မွေးစားသား၊ ဒလိုင်လားမား၊ လီကွမ်းယူ၊ သမ္မတဘုရှ်၊ ကစ်ဆင်းဂျား၊ ဖိုင်ရာသမ္မတဟောင်း မိုဘူတူ၊ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတကတော်ဟောင်း အီမယ်လ်ဒါမားကို့စ် စသူတွေ ပါပါတယ်။ စာရွက်စာတမ်းတွေ ဆိုရင်လည်း မနေ့တစ်နေ့ကမှ လုံခြုံမှုအဆင့် လျှော့ချလိုက်တဲ့ ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ မှတ်တမ်းတွေတောင် ပါပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ အမှီခိုခံ (client) ဖြစ်ခဲ့တဲ့ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ငယ်ကျိုးငယ်နာတွေကို ဒီစာရွက်စာတမ်းတွေထဲမှာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါတွေကို အခုထိ လူတွေမသိကြသေးဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားတဲ့ မော်စည်တုန်းနဲ့ တရုတ်တော်လှန်ရေးအကြောင်း စာအုပ်တွေကို ဘာသာပြန်ထားတာ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ အတန်အသင့် ရှိပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်တွေမှာ မော်စည်တုန်း ဥက္ကဋ္ဌ မော်ဘဝကို ရောက်ပြီးနောက် တရုတ်နိုင်ငံတည်ထောင်တဲ့ ၁၉၄၉ ခုလောက်အထိ အကြောင်းအရာတွေပဲ ပါတာ များပါတယ်။ သူ ဥက္ကဋ္ဌမဖြစ်ခင်က အကြောင်းတွေကို အသေးစိတ်ဖော်ပြမထားသလို တရုတ်နိုင်ငံတည်ထောင်ပြီး နောက်ပိုင်း မော်စည်တုန်းရဲ့ လုပ်ရပ်တွေလည်း မပါပါဘူး။ မူရင်းစာရေးသူတွေ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ယွန်းချန်းတို့လို လက်တဆုံးနှိုက်ပြီး ရေးထားတာမဟုတ်ပဲ အချိန်အခါ အခြေအနေအရ နှိုက်ခွင့်ကိုလည်း မရခဲ့ကြပါဘူး။ 'တော်လှန်ရေးသမား' မော်စည်တုန်းကို လေးစားကြည်ညိုတဲ့ စိတ်အခံနဲ့ ရေးထားတာမို့ သူတို့ သရုပ်ဖော်ခဲ့တဲ့

မော်စည်တုန်းရဲ့ ပုံရိပ်တွေမှာ အရောင်အဝါတွေ ရစ်သန်းနေပါတယ်။ ယွန်းချန်းကတော့ ၁၉၄၉ နောက်ပိုင်း အာဏာရှင်ဘဝမှာ မော်စည်တုန်း ထင်တိုင်းကြဲခဲ့တဲ့ ပန်းပေါင်းတစ်ရာသတ်ရေးတို့၊ မဟာခုန်ပျံကျော်လွှားရေးတို့၊ ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးတို့ကို မီခဲ့တာမို့ ဒီစာအုပ်မှာပါတဲ့ မော်ရဲ့ပုံရိပ်ကတော့ အမှောင်ရိပ်တွေ ရစ်သန်းနေမှာ သေချာပါတယ်။ ဒီနှစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ ချိန်ထိုးကြည့်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ လူမှုဗေဒပညာရှင် ပေါလ် ဟော်လန်ဒါ ပြောခဲ့သလို 'တချို့ကတော့ မော်စည်တုန်းရဲ့ ချို့ယွင်းချက်တွေ၊ ပြစ်မှုတွေကို သူ့အောင်မြင်ထမြောက်မှုတွေနဲ့ ချိန်ဆရမယ်လို့ ဆိုကောင်းဆိုကြပါမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ပဲ လုပ်ခဲ့လုပ်ခဲ့၊ မဟာခုန်ပျံကျော်လွှားရေးတို့၊ ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးတို့လို အလွန်အကျူး မှားယွင်းတဲ့ မူဝါဒတွေကြောင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရတဲ့ သန်းနဲ့ချီတဲ့ အသက်တွေကို ထေနိုင်ပါ့မလား' ဆိုတာကို ဆင်ခြင်ကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဉာဏ်သစ်